

ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТУВАННЯ В ХАРЧОВУ ПРОМИСЛОВІСТЬ БУКОВИНИ

У статті розглянуто та проаналізовано загальний стан інвестування економіки Буковини та харчової промисловості зокрема. Запропоновано заходи щодо активізації інвестування в регіоні.

В статье рассмотрено и проанализировано общее состояние инвестирования экономики и пищевой промышленности Буковины. Предложены способы активизации инвестирования в регионе.

The article considers the general state of investment into Bukovynas economy as food industry is analyzed in the paper. Measures concerning activization of foreign investment into the region are offered.

Ключові слова: харчова промисловість, інвестиції, іноземне інвестування, основний капітал, прямі інвестиції.

Харчова промисловість Буковини, яка має надзвичайно сприятливі умови для її ефективного розвитку, є однією з провідних структуроформуючих ланок всієї економіки регіону, промислового та агропромислового комплексів, ефективного функціонування якої є основоположним чинником економічного і соціального зростання, головною умовою забезпечення підвищення життєвого рівня населення.

Ефективне функціонування цієї структуроформуючої галузі економіки вимагає додаткових фінансових коштів для розв'язання проблем удосконалення технологічних процесів, здійснення відтворювальних процесів на інтенсивній основі. Більшості підприємств харчової промисловості Буковини сьогодні притаманний дефіцит фінансових ресурсів, тому існує потреба в залученні інвестицій.

Вивченням та дослідженням цього питання займалися такі науковці: І.О.Макаренко, М.П.Сичевський, Д.Крисанов, О.Лемішко та ін. У дослідженнях учених аналізувалися різні аспекти становлення та інтенсифікації харчової промисловості, її підгалузей, а також пропонувалися теоретичні і практичні рекомендації щодо піднесення рівня господарювання у цій провідній галузі господарського комплексу країни.

На сьогодні галузі харчової промисловості України значно відстають від аналогічних галузей високорозвинених країн світу за рівнем інфраструктури, наявними виробничими потужностями, їх технічним і фізичним станом тощо.

Сучасна ситуація в економіці галузей харчової промисловості характеризується екстенсивною тенденцією розвитку. Вона супроводжується різким зниженням, якісним і структурним погіршенням товарної маси, відсутністю насиченості ринкового попиту, високими цінами на харчову продукцію. Одним із шляхів подолання такої ситуації є залучення інвестицій в економіку Буковини. На жаль, інвестиційний клімат на Буковині не можна назвати сприятливим. Він характеризується загальною економічною нестабільністю, нестабільністю законодавства, нерозвиненістю банківської системи та браком фінансових ресурсів. Поки що не сформувалася стабільна

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

практика кредитування підприємств. Відсотки, за якими українські банки погоджуються надавати кошти під інвестиційні проекти, дуже часто перевищують закладені у проекті норми рентабельності. Це, зрозуміло, унеможлиблює реалізацію економічно ефективних інвестиційних проектів.

Для створення сучасної високорозвиненої індустрії харчування регіону необхідні капіталовкладення. Фінансування може здійснюватись за рахунок іноземних та внутрішніх інвесторів, амортизаційних відрахувань на відтворення виробничого потенціалу, банківських і податкових кредитів та інших джерел. У Чернівецькій області інвестиції в основний капітал за джерелами фінансування за період з 2002 по 2009 роки мали такий вигляд:

Таблиця 1

Інвестиції в основний капітал за джерелами фінансування [5]

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	<i>У фактичних цінах, млн.грн.</i>							
Усього	326,0	520,2	655,5	754,8	1451,4	2332,0	3732,6	2602,1
у тому числі за рахунок коштів:								
Державного бюджету	12,4	99,2	171,1	144,5	282,8	234,3	838,8	578,7
місцевих бюджетів	8,9	25,7	49,7	46,3	105,5	122,5	153,1	68,8
власних коштів підприємств	140,2	209,8	213,3	236,1	508,2	1065,8	982,5	840,4
іноземних інвесторів	3,7	5,8	6,1	14,0	58,3	5,5	55,7	28,3
кредитів банків та інших позик	18,4	71,3	57,7	119,8	202,8	293,6	890,9	624,2
інших джерел фінансування	142,4	107,9	157,5	190,6	291,3	608,0	809,5	450,7
	<i>Відсотків до загального обсягу</i>							
Усього	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
у тому числі за рахунок коштів:								
Державного бюджету	3,8	19,1	26,1	19,1	19,5	10,0	22,5	22,2
місцевих бюджетів	2,7	5,0	7,6	6,1	7,3	5,3	4,1	2,6
власних коштів підприємств	43,0	40,3	32,5	31,3	35,0	45,7	26,3	32,3
іноземних інвесторів	1,1	1,1	0,9	1,9	4,0	0,2	1,5	1,1
кредитів банків та інших позик	5,7	13,7	8,8	15,9	14,0	12,6	23,8	24,0
інших джерел фінансування	43,7	20,7	24,1	25,2	20,0	26,1	21,7	17,4

Як бачимо з табл. 1, найбільшу суму інвестицій в основний капітал Чернівецької області за останні 8 років вкладено за рахунок власних коштів підприємств та організацій, у 2009 р. ця сума становила 840,4 млн.грн., тобто 32,3% від загального обсягу інвестицій, що на 6% більше, ніж у 2008 р. Найменшу питому вагу становлять кошти іноземних інвесторів, 1,1% від загального обсягу (28,3 млн. грн.), порівняно з 2008 р. сума іноземних інвестицій зменшилася на 0,4%.

Але не всі підприємства області спроможні самостійно відтворювати свою

матеріально-технічну базу, оскільки за підсумками роботи в 2009р. суб'єктами господарювання області було отримано фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування в сумі 265 млн.грн. збитку (загальна сума прибутку становила 322 млн.грн., збитку – 587 млн.грн.). Збитково працювали також підприємства промисловості – майже 23 млн.грн. збитку [6].

Для покращення розвитку економіки області велике значення має активізація інвестиційних процесів та більш широке залучення іноземних інвестицій в область (табл. 2).

Як бачимо з табл. 2, сума іноземних інвестицій в область з кожним роком збільшуються.

Таблиця 2

Прямі інвестиції (Дані наведено наростаючим підсумком з початку інвестування) [5]

(на початок року; млн. дол. США)

Роки	Прямі іноземні інвестиції в область
2000	8,2
2001	8,9
2002	12,9
2003	16,6
2004	20,2
2005	24,5
2006	28,4
2007	36,8
2008	51,2
2009	60,2
2010	61,9

Прямі іноземні інвестиції станом на 01.01.2010 р. здійснили нерезиденти з 47 країн світу. Найвагоміші внески капіталу в економіку Буковини зробили нерезиденти з Швеції, Кіпру, Туреччини, Італії, Віргінських островів, Німеччини та Ізраїлю. На ці країни припало 69,8% від загального обсягу прямих інвестицій, які вкладено в економіку області (43,3 млн.дол.США).

Загалом, сукупний капітал нерезидентів в економіці області станом на 01.01.2010 р. становив 61,9 млн.дол.США.

Слід зазначити, що 61,2% іноземних інвестицій отримали промислові підприємства краю (37,9 млн.дол.США) [4].

Щоб подолати негативні тенденції у розвитку ринку продовольства, необхідно, насамперед, посилити державне регулювання ринкових відносин, підвищити ефективність використання ресурсів, розширити державну допомогу господарствам. Держава може здійснювати регулювання ринку через цінову і кредитно-податкову політику, а також через створення відповідних умов для зміцнення матеріально-технічної бази господарств, удосконалюючи податкову систему і систему інших аспектів регулювання ринку, з тим щоб посилити стимули до інвестицій і розвитку НТП.

Розвиток харчової промисловості має бути пріоритетним напрямком економічної політики регіону. Необхідно зорієнтувати цю галузь на одержання кінцевого результату діяльності всього АПК, щоб забезпечити значне

підвищення його ефективності, стати надійним джерелом поповнення бюджету і значних валютних надходжень.

Для стабілізації становища харчової промисловості Буковини необхідно: оновити матеріально-технічну базу, модернізувати виробництво, збільшити обсяги випуску конкурентоспроможної продукції й розширити її асортимент, активізувати роботу щодо залучення іноземних інвестиції та кредитів; з метою створення економічної заінтересованості в інвестуванні харчової промисловості доцільно на два-три роки впровадити систему пільгового оподаткування нових реструктурованих підприємств галузі, що сприятиме прискореному зростанню обсягів виробництва високоякісних харчових продуктів; забезпечити пріоритетність розвитку галузей здійсненням державної фінансово-кредитної підтримки підприємств за рахунок розширення видів їх кредитування; продовжувати протекціоністську політику щодо вітчизняного товаровиробника та ін.

Отже, стабільний економічний розвиток зумовлює своєрідні аспекти ведення інвестиційної політики. Першочергово наголос робиться на довгострокові проекти та на суттєву участь держави в регулюванні інвестиційними проектами.

Список використаних джерел:

1. Крисанов Д. Інноваційний фактор розвитку харчової промисловості України // Економіка України.- 2007.- №4.- С.71-82
2. Лемішко О.О. Інвестиції в основний капітал та їх вплив на економіку України // Фінанси України.- 2007.- №7.- С.46-61
3. Пирог О.В. Іноземні інвестиції як фактор економічного зростання в Україні // Актуальні проблеми економіки.- 2005.-№5(47).- С.15-19
4. Сарчинська Т.Г. Інвестиційний потенціал області за 2009 рік// Прес-випуск Головного управління статистики у Чернівецькій області № 09-02-47/16 від 25 січня 2010р.
5. Статистичні дані Головного управління статистики в Чернівецькій області // oblstat.cv.ukrtel.net
6. Шильниковська І.Д. Фінансові результати діяльності підприємств області за 2009 рік// Прес-випуск Головного управління статистики у Чернівецькій області № 04-02-28/58 від 17 лютого 2010р.